

A9-0131/2022

26.4.2022

MIETINTÖ

Albaniaa koskevasta komission vuoden 2021 kertomuksesta
(2021/2244(INI))

Ulkoasiainvaliokunta

Esittelijä: Isabel Santos

SISÄLTÖ

	Sivu
EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS	3
TIEDOT HYVÄKSYMISESTÄ ASIASTA VASTAAVASSA VALIOKUNNASSA	19
LOPULLINEN ÄÄNESTYS NIMENHUUTOÄÄNESTYKSENÄ ASIASTA VASTAAVASSA VALIOKUNNASSA	20

EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS

Albaniaa koskevasta komission vuoden 2021 kertomuksesta (2021/2244(INI))

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Albanian tasavallan välisen vakautus- ja assosiaatiosopimuksen¹,
- ottaa huomioon Albanian 24. huhtikuuta 2009 jättämän Euroopan unionin jäsenyyttä koskevan hakemuksen,
- ottaa huomioon liittymistä valmistelevan tukiväliseen (IPA III) perustamisesta 15. syyskuuta 2021 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/1529²,
- ottaa huomioon 19. ja 20. kesäkuuta 2003 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston päätelmät ja Länsi-Balkania koskevan Thessalonikin toimintasuunnitelman,
- ottaa huomioon 26.–27. kesäkuuta 2014 annetut Eurooppa-neuvoston päätelmät, joihin sisältyi päätös EU:n ehdokasvaltion aseman myöntämisestä Albanialle,
- ottaa huomioon 28. kesäkuuta 2018 annetut Eurooppa-neuvoston päätelmät,
- ottaa huomioon 17.–18. lokakuuta 2019 annetut Eurooppa-neuvoston päätelmät,
- ottaa huomioon laajentumisesta sekä vakautus- ja assosiaatioprosessista 18. kesäkuuta 2019, 25. maaliskuuta 2020 ja 14. joulukuuta 2021 annetut neuvoston päätelmät,
- ottaa huomioon 5. helmikuuta 2020 annetun komission tiedonannon ”Liittymisprosessin tehostaminen – Uskottavat jäsenyysnäköymät Länsi-Balkanin maille” (COM(2020)0057),
- ottaa huomioon 29. huhtikuuta 2020 annetun komission tiedonannon Länsi-Balkanin tukemisesta covid-19:n torjunnassa ja pandemian jälkeisessä elpymisessä (COM(2020)0315),
- ottaa huomioon 24. heinäkuuta 2020 annetun komission tiedonannon ampuma-aseiden laittoman kaupan torjuntaa koskevasta EU:n toimintasuunnitelmasta vuosiksi 2020–2025 (COM(2020)0608),
- ottaa huomioon 6. lokakuuta 2020 annetun komission tiedonannon Länsi-Balkanin talous- ja investointisuunnitelmasta (COM(2020)0641),

¹ EUVL L 107, 28.4.2009, s. 166.

² EUVL L 330, 20.9.2021, s. 1.

- ottaa huomioon 14. huhtikuuta 2021 annetun komission tiedonannon järjestäytyneen rikollisuuden torjuntaa koskevasta EU:n strategiasta vuosiksi 2021–2025 (COM(2021)0170),
- ottaa huomioon 19. lokakuuta 2021 annetun komission tiedonannon ”Vuoden 2021 tiedonanto EU:n laajentumispolitiikasta” (COM(2021)0644) ja siihen liittyvän komission yksiköiden valmisteluasiakirjan ”Albania 2021 Report” (SWD(2021)0289),
- ottaa huomioon rikoksen tuottaman hyödyn rahanpesua, etsintää, takavarikkoa ja menetetyksi tuomitsemista ja terrorismin rahoitusta koskevan Euroopan neuvoston yleissopimuksen,
- ottaa huomioon marraskuussa 2021 julkaistun Euroopan neuvoston raportin ”Beyond Definitions: a call for action against hate speech in Albania – a comprehensive study”,
- ottaa huomioon 26. heinäkuuta 2021 annetun Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestön (Etyj) demokraattisten instituutioiden ja ihmisoikeuksien toimiston (ODHIR) loppuraportin vaalitarkkailuvaltuuskunnasta Albanian tasavallassa 25. huhtikuuta 2021 järjestetyissä parlamenttivaaleissa,
- ottaa huomioon 14. joulukuuta 2021 annetun Venetsian komission lausunnon tuomarien ja syyttäjien uudelleenarvioinnista vastaavien siirtymäkauden elinten toimikauden pidentämisestä,
- ottaa huomioon 11. joulukuuta 2020 annetun Venetsian komission ja Etyj/ODIHR:n yhteisen lausunnon Albanian perustuslakiin 30. heinäkuuta 2020 tehdyistä muutoksista ja vaalilakiin 5. lokakuuta 2020 tehdystä muutoksesta,
- ottaa huomioon Venetsian komission kaikki muut lausunnot Albaniasta,
- ottaa huomioon 10. marraskuuta 2020 Sofiassa pidetyn huippukokouksen sekä yhteisistä alueellisista markkinoista annetun julkilausuman ja Länsi-Balkanin vihreästä toimintaohjelmasta annetun julkilausuman,
- ottaa huomioon 17. toukokuuta 2018 Sofiassa pidetyn EU:n ja Länsi-Balkanin maiden huippukokouksen julkilausuman ja Sofian prioriteettiagendan,
- ottaa huomioon 6. toukokuuta 2020 Zagrebissa pidetyn EU:n ja Länsi-Balkanin huippukokouksen ja sen julkilausuman,
- ottaa huomioon 6. lokakuuta 2021 Brdo pri Kranjussa pidetyn EU:n ja Länsi-Balkanin huippukokouksen ja sen julistuksen,
- ottaa huomioon 5. heinäkuuta 2021 pidetyn Berliinin prosessin kahdeksannen huippukokouksen,
- ottaa huomioon 1.–3. joulukuuta 2021 Brdo pri Kranjussa pidetyn EU:n ja Länsi-Balkanin oikeus- ja sisäasioiden ministerifoorumin ja sen yhteisen lehdistötiedotteen,
- ottaa huomioon kahdeksannen Länsi-Balkanin kansalaisyhteiskuntafoorumin 1. lokakuuta 2021 päivätyn loppujulistuksen,

- ottaa huomioon 10. tammikuuta 2022 annetun tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksen nro 1/2022 ”EU:n tuki oikeusvaltioperiaatteen edistämiseksi Länsi-Balkanilla: perustavanlaatuiset ongelmat istuvat edistämisyrittämisistä huolimatta sitkeässä”,
 - ottaa huomioon 24. lokakuuta 2019 antamansa päätöslauselman liittymisneuvottelujen aloittamisesta Pohjois-Makedonian ja Albanian kanssa³,
 - ottaa huomioon neuvostolle, komissiolle ja komission varapuheenjohtajalle / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkealle edustajalle 19. kesäkuuta 2020 antamansa suosituksen Länsi-Balkanista vuoden 2020 huippukokouksen jälkeen⁴,
 - ottaa huomioon 25. marraskuuta 2020 antamansa päätöslauselman tiedotusvälineiden vapauden vahvistamisesta: toimittajien suojelu Euroopassa, vihapuhe, disinformaatio ja alustojen rooli⁵,
 - ottaa huomioon 15. joulukuuta 2021 antamansa päätöslauselman yhteistyöstä järjestäytyneen rikollisuuden torjumiseksi Länsi-Balkanilla⁶,
 - ottaa huomioon 9. maaliskuuta 2002 antamansa päätöslauselman ulkomaisesta sekaantumisesta kaikkiin Euroopan unionin demokraattisiin prosesseihin ja siihen sisältyvästä disinformaatiosta⁷,
 - ottaa huomioon aiemmat päätöslauselmansa Albaniasta,
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 54 artiklan,
 - ottaa huomioon ulkoasiainvaliokunnan mietinnön (A9-0131/2022),
- A. katsoo, että laajentuminen on yksi EU:n tehokkaimmista ulkopoliittisista välineistä, sillä se auttaa ulottamaan laajemmalle ihmisarvon kunnioittamista, vapautta, demokratiaa, oikeusvaltiota, rauhanrakentamista ja ihmisoikeuksien kunnioittamista koskevia unionin perusarvoja;
- B. ottaa huomioon, että yhdentyminen EU:hun edustaa Albanian kansalaisten pyrkimyksiä kohti demokratiaa ja vaurautta ja toimii sellaisten uudistusten voimakkaana vauhdittajana, joilla parannettaisiin valtion suorituskykyä ja elämän laatua;
- C. ottaa huomioon, että Albanian mahdollisuus tulla unionin jäseneksi ansioidensa perusteella on unionin omien poliittisten, turvallisuuteen liittyvien ja taloudellisten etujen mukaista;
- D. ottaa huomioon, että Albania on ollut ehdokasvaltio vuodesta 2014 lähtien ja että komissio on tässä yhteydessä suositellut liittymisneuvottelujen aloittamista

³ EUVL C 202, 28.5.2021, s. 86.

⁴ EUVL C 362, 8.9.2021, s. 129.

⁵ EUVL C 425, 20.10.2021, s. 28.

⁶ Hyväksytyt tekstit, P9_TA(2021)0506.

⁷ Hyväksytyt tekstit, P9_TA(2022)0064.

vuodesta 2018 lähtien ja esittänyt lopulta neuvottelupuitteita koskevan luonnoksen Albanialle 1. heinäkuuta 2020;

- E. katsoo, että EU:n on tarjottava EU-jäsenyyttä hakeville maille selkeä ja luotettava etenemispolku; katsoo, että maassa tarvittavien uudistusten laadun olisi määritettävä liittymisaikataulu; ottaa huomioon, että Albania on lisännyt toimiaan ja tuottanut konkreettisia ja kestäviä tuloksia keskeisillä aloilla, jotka neuvosto on katsonut tarpeellisiksi neuvottelukehyksen hyväksymiseksi ennen ensimmäistä hallitustenvälistä konferenssia;
- F. katsoo, että Albanian on jatkettava demokratiaa, oikeusvaltiota ja ihmisoikeuksia vahvistavia toimia, mukaan lukien vähemmistöihin kuuluvien henkilöiden suojeleminen, sekä korruption torjuntaa keskeisinä vertailuarvoina arvioitaessa edistymistä kohti EU-jäsenyyttä;
- G. ottaa huomioon, että EU on edelleen täysin sitoutunut tukemaan Albanian EU:hun yhdentymistä koskevaa strategista valintaa hyvien naapuruussuhteiden pohjalta ja on edelleen Albanian ylivoimaisesti suurin kauppa- ja investointikumppani ja sen suurin rahoitustuen antaja; toteaa, että maa on vuodesta 2007 lähtien saanut 1,24 miljardia euroa liittymistä valmistelevaa EU:n rahoitusta liittymistä valmistelevasta tukivälineestä (IPA I) ja IPA II -välineestä;
- H. ottaa huomioon, että EU on osoittanut olevansa sitoutunut Länsi-Balkanin maiden jäsenyysnäkömiin ja asettanut käyttöön 3,3 miljardia euroa covid-19-pandemian aiheuttaman välittömän terveystilanteen ratkaisemista ja taloudellisten ja sosiaalisten seurausten lieventämistä varten;
- I. ottaa huomioon, että suoran ja välillisen ulkomaisen sekaantumisen ja disinformaation avulla pyritään kylvämään eripuraa, lisäämään väkivaltaa ja etnisten ryhmien välisiä jännitteitä ja horjuttamaan koko alueen vakautta;
- J. ottaa huomioon, että Albania on edelleen tärkeä geopoliittinen liittolainen ja luotettava ulkopoliittinen kumppani, että se on yhdenmukaistanut täysin politiikkansa yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan kanssa ja että se pyrkii edistämään alueellista yhteistyötä ja hyviä naapuruussuhteita;
- K. ottaa huomioon, että Albania liittyi EU:n pyrkimyksiin tukea Ukrainaa määräämällä Venäjälle pakotteita, äänestämällä samoin kuin EU:n jäsenvaltiot YK:n yleiskokouksessa ja toimimalla YK:n turvallisuusneuvoston jäsenenä;
- L. ottaa huomioon, että Albania on toteuttanut jatkuvasti toimia täyttääkseen kaikki ehdot ensimmäisen hallitusten välisen konferenssin suunnittelemiseksi, kuten on jo vahvistettu Euroopan parlamentin mietinnössä Albaniaa koskevista komission vuosien 2019 ja 2020 kertomuksista, ja että se etenee liittymisprosessissaan;
- M. ottaa huomioon, että Albanian kansalaiset ovat voineet matkustaa ilman viisumia Schengen-alueelle joulukuusta 2010 lähtien ja ovat voineet osallistua opiskelija-, tiede- ja nuorisovaihtoon Erasmus+-ohjelman puitteissa vuodesta 2015 lähtien;

1. toistaa selkeän tukensa Albanian demokraattiselle muutokselle, jota vahvistaa sen strateginen linjaus ja horjumaton sitoutuminen Euroopan yhdentymiseen, mukaan lukien hyvät naapuruussuhteet ja osallistava alueellinen yhteistyö; vahvistaa jälleen Albanian ja koko Länsi-Balkanin alueen eurooppalaiset tulevaisuudennäköykymät;
2. pitää valitettavana, että pitkään viivästyneitä liittymisneuvotteluja Albanian ja Pohjois-Makedonian kanssa ei ole vielä aloitettu; korostaa täyttä solidaarisuuttaan ja myötätuntoaan näiden maiden kansalaisille ja katsoo, että tämä epäonnistuminen, joka horjuttaa kansalaisten asenteita EU:ta kohtaan ja muodostaa vakavan vaaran koko EU:n laajentumispolitiikalle, vahingoittaa EU:n mainetta luotettavana kumppanina ja vakavasti otettavana geopoliittisena toimijana;
3. kehottaa neuvostoa säilyttämään Euroopan yhdentymisen uskottavuuden aloittamalla pikaisesti liittymisneuvottelut Albanian ja Pohjois-Makedonian kanssa, kuten komissio on toistuvasti suositannut, koska molemmat maat ovat täyttäneet Eurooppa-neuvoston asettamat edellytykset ja saavat yhä aikaan kestäviä tuloksia kaikilla keskeisillä aloilla; kehottaa jäsenvaltioita osoittamaan täyttä poliittista sitoutumista laajentumiseen ja antamaan uskottavan sysäyksen uudistuspyrkimyksille muissa laajentumismaissa aloittamalla liittymisneuvottelut Albanian ja Pohjois-Makedonian kanssa;
4. toteaa, että tarkistetun laajentumismenettelyn mukaisilla liittymisneuvotteluilla on muutosvoimainen luonne ja että niitä käydään laajemmassa geostrategisessä kontekstissa, johon on luettava myös vihamieliset toimet, joilla pyritään horjuttamaan Länsi-Balkanin syvempää EU:hun yhdentymistä ja Länsi-Balkanin maiden vakautta;
5. palauttaa mieliin, että Albanian lopullinen liittyminen EU:hun riippuu pysyvistä, perusteellisista ja peruuttamattomista uudistuksista kaikilla keskeisillä aloilla, alkaen oikeusvaltioperiaatteesta ja demokraattisten instituutioiden toiminnasta; korostaa, että sen ansioihin perustuvan EU:hun liittymisen tahdin olisi määräydyttävä kaikkien instituutioiden moitteettomassa toiminnassa saavutetun edistyksen mukaan ja perustuttava oikeusvaltioperiaatteeseen, hyvään hallintoon ja perusoikeuksien kunnioittamiseen; kehottaa Albaniaa jatkamaan ja tehostamaan toimia, joilla parannetaan oikeuslaitoksen toimintaa, vahvistetaan demokratiaa, oikeusvaltiota ja taloutta, lisätään kansalaisyhteiskunnan vaikutusmahdollisuuksia, torjutaan korruptiota ja järjestäytyntä rikollisuutta, varmistetaan tiedotusvälineiden vapaus ja taataan vähemmistöjen, myös hlbtqi+-yhteisön oikeuksien suojele; palauttaa mieliin, että ehdokasmaat muuttuvat perinpohjaisesti täyttääkseen jäsenyyskriteerit liittymisneuvottelujen aikana ja että liittymisneuvottelut kestävät niin kauan kuin on tarpeen tarvittavien uudistusten toteuttamiseksi;

Demokraattiset instituutiot, tiedotusvälineet ja kansalaisyhteiskunta

6. vahvistaa, että Albanian poliittiset voimat ovat yhdessä vastuussa rakentavan poliittisen vuoropuhelun ja yhteistyön vahvistamisesta ja maan demokraattisten instituutioiden tehokkaan toiminnan mahdollistamisesta jatkamalla hallinnon parantamista, lisäämällä avoimuutta ja vaalimalla moniarvoisuutta sekä antamalla kansalaisyhteiskunnalle aktiivisen mahdollisuuden osallistua; ilmaisee vakavan huolensa polarisoituneesta poliittisesta ilmapiiristä ja puolueiden välisen kestävä yhteistyön puutteesta, jotka

edelleen haittaavat demokraattista prosessia; muistuttaa, että on tärkeää rakentaa kaikkien poliittisten toimijoiden välille tarvittava yhteisymmärrys Albanian demokraattisen parlamentaarisen kulttuurin, rakentavan parlamentaarisen perinteen, luottamuksen ja todellisen puolueiden välisen vuoropuhelun vahvistamiseksi; kannustaa käyttämään tässä yhteydessä Jean Monnet -vuoropuhelua;

7. panee tyytyväisenä merkille kaikki toimet, joilla vähennettiin polarisaatiota ennen vuoden 2021 parlamenttivaaleja, joissa oppositiopuolueet palasivat poliittiseen prosessiin parlamentissa; pitää valitettavana kiisteltyjä perustuslain ja vaalilain muutoksia, joita valtaapitävä enemmistö teki ennen parlamenttivaaleja; kehottaa Albanian poliittisia puolueita osoittamaan poliittista kypsyyttä yleistä etua koskevien asioiden käsittelyssä ja edistämään kilpailullista demokratiaa ja lahjomattomuutta puolueiden sisällä moniarvoisuuden ja demokraattisen muutoksen lähtökohtana;
8. muistuttaa, että jäljellä olevat vaalijärjestelmän puutteet on korjattava Etyjin/ODIHR:n ja Venetsian komission suositusten mukaisesti hyvissä ajoin ennen seuraavia parlamenttivaaleja parantamalla edelleen mahdollisuuksia osallistua vaaleihin ja vaalien luotettavuutta ja estämällä äänen ostaminen ja hallinnollisten resurssien väärinkäyttö muun muassa digitalisaation, avoimuuden, tietosuojan, tiedotusvälineiden tasapuolisen saatavuuden sekä poliittisten puolueiden rahoitusta ja toimintaa koskevan tarkistetun lainsäädännön ja sääntöjen avulla; panee merkille, että näistä puutteista ja ongelmista huolimatta vuoden 2021 parlamenttivaalien järjestelyt hoidettiin yleisesti ottaen hyvin ja ne perustuivat kilpailuun; pitää valitettavana, että korkean tason äänenostamistapauksissa ei ole annettu lopullisia tuomioita; ehdottaa EU:n vaalitarkkailuvaltuuskunnan lähettämistä Albaniaan ennen seuraavia parlamenttivaaleja;
9. pitää huolestuttavana jatkuvaa provosoivaa kielenkäyttöä, johon myös korkean tason poliitikot, virkamiehet ja muut julkisuuden hahmot syyllistyvät ja joka edistää pelottelukulttuuria ja yllyttää loanheittokampanjoihin, väkivaltaan ja mellakointiin; kehottaa poliittisia toimijoita näyttämään esimerkkiä yhteiskunnallisen vuoropuhelun edistämiseksi ja kehottaa varmistamaan toimittajia vastaan hyökkäävien henkilöiden lopulliset tuomiot;
10. korostaa tarvetta tehostaa Albanian parlamentin (Kuvendi) osallistumista EU:hun yhdyntymisprosessiin ja edistää edelleen sen lainsäädäntö-, valvonta- ja budjettivalmiuksia; kehottaa Kuvendia edistämään vaali- ja alueuudistuksia ja pitää myönteisenä asiaankuuluvien parlamentin valiokuntien perustamista;
11. kehottaa hallitusta nopeuttamaan tulevien liittymisneuvottelujen hallinnollisia valmisteluja ja hyödyntämään parhaalla tavalla EU:n jäsenvaltioiden tältä osin tarjoamaa apua ja taitotietoa; korostaa johdonmukaisten ja tehokkaiden hallintorakenteiden tärkeyttä, jotta voidaan tehokkaasti koordinoida EU:hun liittymiseen liittyviä asioita ottamalla mukaan kansalaisyhteiskunta ja asiaankuuluvat sidosryhmät ja varmistamalla avoimuus suureen yleisöön nähden;
12. painottaa, että on tarpeen parantaa hallinnon sisäisten EU:hun liittyvien uudistusten koordinoitua, arviointia ja seuranta, jotta voidaan edistää julkishallinnon hajauttamista, maanlaajuista nykyaikaistamista ja epäpolitisointia ja jotta voidaan luoda edellytykset tulevan väestönlaskennan toteuttamiselle luottamuksellisuutta ja

avoimuutta koskevien kansainvälisten normien mukaisesti, jotta kaikki kansalliset vähemmistöt voidaan laskea tarkasti ilman pelkoa pelottelusta; toteaa jälleen, että alueellista hallintouudistusta on tarpeen vahvistaa entisestään osana laajempaa hajauttamisohjelmaa, jotta voidaan taata paikallinen verotuksellinen riippumattomuus ja antaa kunnille mahdollisuus tarjota laadukkaita julkisia palveluja;

13. muistuttaa, että kansalliset ja paikalliset viranomaiset ovat vastuussa avoimuuden, vastuuvollisuuden ja osallistavuuden edistämisestä ja että niiden on järjestettävä ennakoivia, merkityksellisiä ja säännöllisiä julkisia sidosryhmien kuulemisia ja vahvistettava Albanian kansalaisyhteiskuntaneuvoston kykyä tuoda kansalaisyhteiskunnan järjestöjen painopisteet julki; kehottaa vakiinnuttamaan asianmukaiset julkiset kuulemismenettelyt ja vuoropuhelun yleisön kanssa, mukaan lukien nuoret ja vähemmistöt, muun muassa ympäristökysymyksistä sekä jälleenrakennus- ja kaupungistumishankkeista; korostaa tarvetta vahvistaa osallistavaa demokratiaa muun muassa hyväksymällä tasapainoinen kansanäänestyslaki; kehottaa viranomaisia varmistamaan riippumattomien elinten ja virastojen riittävän rahoituksen ja tehokkaan ja puolueettoman toiminnan sekä niiden päätösten ja suositusten johdonmukaisen täytäntöönpanon;
14. toistaa, että on tarpeen vahvistaa vastuuvollisuuden kulttuuria, puolueetonta julkisen tiedon saantia ja julkisten instituutioiden valvontaa erityisesti suotuisalla verotus- ja turvallisuusympäristöllä sekä yhteistyöllä tiedotusvälineiden ja kansalaisyhteiskunnan kanssa; kehottaa lisäämään konkreettista edistystä valtiosta riippumattoman alan ja media-alan, myös verkkomedian oikeudellisen ja taloudellisen kestävyuden parantamisessa sekä itsesääntelyssä;
15. panee merkille, että sananvapautta, tiedotusvälineiden riippumattomuutta ja moniarvoisuutta on kiireellisesti parannettava, ja on huolissaan siitä, että tällä alalla ei ole edistytty, sillä Albania on pudonnut kahdeksan sijaa Toimittajat ilman rajoja - järjestön maailman lehdistönvapausindeksissä vuodesta 2018;
16. pyytää viranomaisia toteuttamaan nollatoleranssipolitiikkaa ja ryhtymään päättäväisiin toimiin riippumattomien tiedotusvälineiden ja toimittajien syrjimisen ja pelottelun ja toimittajiin kohdistuvan väkivallan torjumiseksi toteuttamalla toimia strategiaa häirintäkanteita, joilla torjutaan yleisön osallistumista, mustamaalauskampanjoita ja epäsuoraa poliittista ja taloudellista painostusta vastaan, jotka tukahduttavat vakavasti tiedotusvälineiden vapautta, yllyttävät itesensuuriin ja heikentävät vakavasti pyrkimyksiä paljastaa rikoksia ja korruptiota ja raportoida asioista riippumattomasti; kehottaa poliittisia vaikuttajia lopettamaan sanalliset hyökkäykset, mustamaalauskampanjat ja pelottelutoimet, kuten toimittajiin kohdistetut kunnianloukkaukset, joilla pyritään heikentämään journalismin ja tiedotusvälineiden riippumattomuuden merkitystä tai horjuttamaan sitä;
17. kehottaa jälleen parantamaan toimittajien työoloja vahvistamalla albanialaisten toimittajien työoikeuksien ja sosiaalisten oikeuksien suojelua ja hyväksymään säännöksiä, joilla lisätään tiedotusvälineiden omistusta, rahoituslähteitä ja julkista mainontaa koskevaa avoimuutta ja niiden julkistamista;

18. muistuttaa, että Kuvendin tekemien medialakien mahdollisten tarkistusten olisi oltava Venetsian komission suositusten mukaisia ja ne olisi toteutettava avoimella ja osallistavalla tavalla ja mediajärjestöjä kuullen, jotta parannetaan tiedotusvälineiden vapautta ja itsesääntelyä sekä vähennetään niiden keskittymistä, väärinkäyttöä, ulkopuolista häirintää ja itesesensuuria; toistaa vakavan huolensa aiemmin ehdotetusta kunnianloukkauksen vastaisesta paketista ja pitää myönteisenä, että Kuvendi on käynnistänyt prosessin, jolla tarkistetaan kunnianloukkausten torjuntaa koskevaan kehykseen liittyviä nykyisiä lakeja;
19. muistuttaa tarpeesta lisätä tutkivaa journalismia, faktantarkistusta ja medialukutaitoa keinoina torjua vihapuhetta, disinformaatiota ja valeutisia; kannustaa tukemaan tiedotusvälineiden itsesääntelymekanismia ja korostaa tarvetta varmistaa audiovisuaalista mediaa valvovan viranomaisen sääntelytoiminnan puolueettomuus; kehottaa uudistamaan julkisen yleisradioyhtiön toimituksellista ja taloudellista riippumattomuutta, puolueettomuutta ja ammattimaisuutta;
20. korostaa, että äskettäin perustetun audiovisuaalista mediaa valvovan viranomaisen olisi toimittava avoimemmin ja hajautettava toimintaansa, eikä se saa millään tavalla estää toimittajien tasapuolista tiedonsaantia hallituksen lähteistä; kehottaa hallitusta parantamaan pääsyä työtään koskevaan raportointiin ja valvontaan virallisten ja muodollisten kanavien, kuten lehdistökokousten ja haastattelujen kautta;
21. kehottaa Euroopan ulkosuhdehallintoa ja komissiota parantamaan koordinointia ja puuttumaan disinformaatioon ja hybridiuhkiin, joilla pyritään heikentämään EU-jäsenyysnäkyymiä, korostamalla strategisemmin EU:n merkitystä Länsi-Balkanin ihmisille;

Perusoikeudet

22. kehottaa asianomaisia elimiä estämään järjestelmällisesti ja ennakoivasti kaikenlaisen vihapuheen, viharikokset, sanalliset ja fyysiset hyökkäykset ja pelottelun, myös toimittajia, ihmisoikeuksien puolustajia sekä haavoittuvassa asemassa oleviin ja vähemmistöryhmiin, kuten hlbt+-yhteisöön tai romaneihin, kuuluvia henkilöitä vastaan verkossa ja sen ulkopuolella ja nostamaan niistä syytteitä, jotta varmistetaan heidän turvallisuutensa; kannustaa syrjinnältä suojelusta vastaavan valtuutetun toimistoa torjumaan ennakoivammin erityisesti hlbt+-henkilöihin kohdistuvaa syrjivää vihapuhetta ja kehittämään asiaa koskevan eritellyn tiedon keruuta; kannustaa hallitusta harkitsemaan vihapuheen määrittelemistä rikoslaissa;
23. panee tyytyväisenä merkille edistyksen yhtäläisten mahdollisuuksien turvaamisessa ja kehottaa parantamaan edelleen sukupuolten välisen tasa-arvon, omistusoikeuksien, tietosuojan, vammaisten henkilöiden oikeuksien ja vähemmistöjen oikeuksien toteutumista opetuksen, kielten, itsemäärittelyn ja kulttuuriperinnön suojelun alalla; kehottaa viranomaisia varmistamaan hlbt+- ja romanivähemmistöjen yhdenvertaisen kohtelun ja puuttumaan näiden ryhmien moniperusteiseen syrjintään järjestelmällisen ja tehokkaan institutionaalisen lähestymistavan avulla; suhtautuu myönteisesti vähemmistöjen opetusta koskevien sääntöjen hyväksymiseen ja kehottaa hallitusta hyväksymään pikaisesti kansallisten vähemmistöjen suojelua koskevaan vuoden 2017 puitelakiin liittyvän jäljellä olevan täytäntöönpanolainsäädännön, myös itsemäärittelyn

ja vähemmistökielten käytön osalta; kehottaa viranomaisia varmistamaan syrjimättömän pääsyn koulutukseen ja kehottaa Albaniaa varmistamaan, että kaikkien etnisten ja kansallisten vähemmistöjen omistusoikeuksia ja kulttuuriperintöä suojellaan tehokkaasti ja että vähemmistöryhmillä on yhtäläiset mahdollisuudet ja riittävä edustus poliittisessa ja kulttuurielämässä, julkisissa tiedotusvälineissä, hallinnossa ja oikeuslaitoksessa;

24. kehottaa toteuttamaan lisätoimia sen varmistamiseksi, että kaikki vammaiset henkilöt, joihin covid-19-pandemia vaikutti eniten, voivat hyödyntää täysimittaisesti kaikkia ihmisoikeuksia ja perusvapauksia; pitää valitettavana, että huhtikuussa 2021 järjestettyjen vaalien aikana vammaisilla henkilöillä oli vaikeuksia äänestämässä; kehottaa toteuttamaan lisätoimia vammaisiin henkilöihin kohdistuvan väkivallan torjumiseksi, yleisen esteettömyyden parantamiseksi (mukaan lukien palvelut ja tiedotus) ja työllisyyden edistämiseksi; huomauttaa, että vammaisten ja erityisesti kuulovammaisten lasten koulutuksen laatu herättää edelleen huolta; toteaa, että Albania ei ole ratifioinut vammaisten henkilöiden oikeuksista tehdyn yleissopimuksen valinnaista pöytäkirjaa;
25. katsoo, että hiv-tartuntamäärät, jotka ovat raporttien mukaan kaksinkertaistuneet viime vuodesta, ovat erittäin huolestuttavia; palauttaa mieliin, että hivin kantajia koskevan kansallisen strategian voimassaolo päättyi vuonna 2020; kehottaa hallitusta toteuttamaan asianmukaisia toimenpiteitä yhteistyössä kansalaisyhteiskunnan kanssa, jotta voidaan puuttua hiv-tartuntojen kasvavaan määrään ja varmistaa heikoimmassa asemassa olevien pääsy terveydenhuoltoon;
26. suhtautuu myönteisesti uuden hlbt+ -henkilöitä koskevan kansallisen toimintasuunnitelman 2021–2027 hyväksymiseen ja kannustaa panemaan sen kaikilta osin täytäntöön ja noudattamaan asianmukaista budjetointia toimintasuunnitelmaa valvovan koordinointi- ja valvontaelimen kautta; palauttaa mieliin tarpeen poistaa vallitseva syrjintä, hyökkäykset ja vihapuhe ja varmistaa hlbt+ -henkilöiden yhtäläiset oikeudet erityisesti terveydenhuollon, koulutuksen, oikeussuojan, työllisyyden ja asumisen saatavuuden osalta;
27. kehottaa Albaniaa panemaan täysimääräisesti täytäntöön Venetsian komission suositukset edistämällä kattavaa maaudistusta vahvistamalla avoimesti kiinteistöjen rekisteröintiä ja korvauksia;
28. ilmaisee vakavan huolensa laajamittaisista henkilötietojen vuototapauksista; kehottaa Albanian viranomaisia tehostamaan datan väärinkäytön estämistä, varmistamaan sitä koskevan vastuuvollisuuden ja nopeuttamaan mukauttamista EU:n henkilötietosäntöihin;
29. panee merkille Istanbulin yleissopimuksen täytäntöönpanossa saavutetun edistyksen; kehottaa viranomaisia tehostamaan sukupuolistuneen väkivallan ja naismurhien ennaltaehkäisyä ja niihin vastaamista, tehostamaan taloudellista, yhteiskuntaan sopeutumiseen tarkoitettua ja oikeudellista tukea eloonjääneille ja lisäämään rahoitusta asiaankuuluville naisten kansalaisjärjestöille; korostaa tarvetta edistää syytöksiä häirintää, perheväkivaltaa ja lapsiin kohdistuvaa väkivaltaa koskevissa tapauksissa, myös lisäämällä asianmukaisesti koulutettujen ja sukupuolisensitiivisten lainvalvontaviranomaisten ja tuomarien määrää; kehottaa viranomaisia ryhtymään

toimiin kaiken seksuaalisen hyväksikäytön torjumiseksi, erityisesti lasten ja etenkin erittäin haavoittuvassa asemassa olevien pakolais- ja maahanmuuttajalasten sekä vammaisten lasten kohdalla, koska suurin osa kaikista seksuaalista hyväksikäyttötapauksista Albaniassa kohdistuu tyttöihin; kehottaa viranomaisia myös vahvistamaan lapsityövoiman ja muiden hyväksikäytön muotojen seuranta- ja torjuntajärjestelmää; toteaa, että on parannettava edelleen naisten edustusta julkisissa viroissa;

30. muistuttaa tarpeesta varmistaa tosiasiallisesti oikeus rauhanomaiseen kokoontumisvapauteen ilman mielivaltaisia tai syrjiviä toimia ja huomauttaa, että on tärkeää puuttua poliisin väitettyihin väärinkäytöksiin ja tutkia kohtuutonta voimankäyttöä sekä nostaa sen johdosta syytteitä; ilmaisee tukensa korkea-arvoisten poliisivirkamiesten riippumattomille taustaselvityksille ja ehdottaa, että Albania harkitsee poliisiviranomaisten lahjomattomuutta koskevia säännöllisiä tarkastuksia; kehottaa edistämään vankeinhoitouudistusta, jotta parannetaan edelleen vankiloija ja vankien kohtelua kidutuksen ja epäinhimillisen tai halventavan kohtelun tai rangaistuksen vastaisen eurooppalaisen komitean suositusten mukaisesti; palauttaa mieliin, että on puututtava kommunismin ajan rikoksiin, tutkittava tahdonvastaisia katoamisia, asetettava vastuussa olevat henkilöt syytteeseen ja maksettava korvauksia eloonjääneille ja heidän perheilleen;
31. panee tyytyväisenä merkille Albanian kauan jatkuneen ja todennetun sitoutumisen pakolaisten vastaanottamiseen; muistuttaa viranomaisten velvollisuudesta varmistaa asianmukainen turvapaikkahakemusten käsittely ja ottaa huomioon pakolaisten, turvapaikanhakijoiden ja muuttajien tarpeet; kehottaa EU:ta lisäämään tukeaan humanitaariselle avustustyölle ja muuttoliikkeen hallinnalle alueella; panee tyytyväisenä merkille Albanian päätöksen ottaa väliaikaisesti vastaan Afganistanin ja Ukrainan kansalaisia, jotka hakevat turvapaikkaa lähdettyään kotimaastaan;

Oikeusvaltioperiaate

32. korostaa, että oikeusvaltioperiaate ja oikeuslaitoksen uudistukset ovat sellaisen demokraattisen muutoksen tukiranka, jolla varmistetaan oikeusvarmuus, avoimuus, oikeussuojan saatavuus ja syrjimättömyys; kehottaa komissiota panemaan täytäntöön Euroopan tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksen 01/2022 suositukset varmistamalla, että EU:n rahoituksella edistetään oikeusvaltioperiaatetta Länsi-Balkanilla, myös Albaniassa;
33. korostaa, että Albanian viranomaisilla on velvollisuus jatkaa korruption ja rikollisen toiminnan kitkemistä kaikilta julkisen elämän aloilta, myös julkisista hankintamenettelyistä ja poliittisten puolueiden rahoituksesta; toteaa, että Albania on pudonnut vuoden 2016 jälkeen 27 sijaa Transparency Internationalin vuoden 2021 korruptioindeksissä; on huolissaan julkisten hankintojen ja ulkomaanavun käytön valvonnan ja vastuuvollisuuden heikkenemisestä pandemian aikana ja kehottaa korjaamaan puutteet nopeasti;
34. on tyytyväinen jatkuvaan edistykseen kattavan oikeusuudistuksen toteuttamisessa, jossa tärkeässä asemassa on ollut vahvistunut lainsäädäntökehys ja ennennäkemätön taustaselvitysprosessi, jotka ovat tuottaneet edelleen konkreettisia tuloksia; pitää

myönteisenä puoluerajat ylittävää tukea, joka mahdollisti Kuvendin päätöksen jatkaa taustaselvityselinten toimeksiantoa 31. joulukuuta 2024 saakka, ja kehottaa kaikkia osapuolia nopeuttamaan taustaselvitysprosessin loppuun saattamista; korostaa, että on toteutettava tarvittavat toimenpiteet, joilla poistetaan taustaselvitysten tekemisen sivuvaikutukset, kuten pitkät menettelyt, alhainen selvitysaste ja tapausten merkittävä ruuhkautuminen; pitää myönteisenä perustuslakituomioistuimen ja korkeimman oikeuden toimintakyvyn palauttamista, jonka pitäisi parantaa kansalaisten oikeussuojan saatavuutta ja nopeuttaa oikeusmenettelyjä;

35. muistuttaa, että on erittäin tärkeää yhä parantaa ja lujittaa oikeusjärjestelmän valmiuksia, jotta voidaan saada aikaan peruuttamatonta kehitystä kohti vastuullisia, riippumattomia ja toimivia oikeusinstituutioita ja hallintoelimiä; korostaa tarvetta varmistaa riittävät taloudelliset ja tekniset resurssit ja henkilöresurssit sekä oikeus- ja lainvalvontaelinten taloudellinen ja toiminnallinen riippumattomuus; pitää myönteisenä, että oikeuslaitoksen ammattimaisuuden, puolueettomuuden ja vastuuvollisuuden parantamisessa on edistytty ja että näin pyritään varmistamaan oikeuslaitoksen riippumattomuus epäasianmukaisesta vaikuttamisesta ja ratkaisemaan tapausten kasvava ruuhkautuminen; palauttaa mieliin velvollisuuden taata oikeudellisten itsehallintoelinten tehokas toiminta;
36. panee tyytyväisenä merkille korruption ja järjestäytyneen rikollisuuden torjuntayksikön työn, mukaan lukien siihen kuuluvien tuomioistuinten työn korruption ja järjestäytyneen rikollisuuden torjumisessa; toteaa, että tarvitaan lisätoimia korruption liittyvistä rikoksista saatujen rikollisten varojen takavarikoinnin ja menetetyksi tuomitsemisen lisäämiseksi entisestään ja tähän liittyen parempien tulosten saavuttamiseksi korkean tason tapauksissa; pitää valitettavana, että korkean tason virkamiehiä koskevissa tapauksissa määrätään edelleen vain vähän tuomioita, mikä edistää rankaisemattomuuden kulttuuria;
37. panee tyytyväisenä merkille, että on annettu kymmenen lakia, joiden tarkoituksena on entisestään vahvistaa oikeusjärjestelmän tehokkuutta, ja korostaa lisätoimenpiteiden, kuten tuomioistuinverkoston toteuttamisen, uuden integroidun oikeusasioiden hallintajärjestelmän ja tehostetun oikeudellisen koulutusjärjestelmän, merkitystä; korostaa, että uuden tuomioistuinverkoston mukaisessa tuomioistuinjärjestelmän uudistuksessa olisi otettava huomioon sidosryhmien mielipiteet ja haavoittuvassa asemassa olevien ryhmien sosioekonomiset olosuhteet ja parannettava oikeussuojan saatavuutta ja asianmukaista oikeusprosessia;
38. korostaa, että on tärkeää toteuttaa päättäväisiä rahanpesun ja terrorismin rahoituksen vastaisia toimia ja varmistaa johdonmukaiset tulokset ennakoivissa tutkinnoissa, syytetoimissa ja lopullisissa tuomioissa korkean tason korruptiossa sekä rikoksella saadun omaisuuden menetetyksi tuomitsemisessa; kannustaa korjaamaan nopeasti puutteet rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen vastaisen toimintaryhmän toimintasuunnitelman ja Moneyval-komitean suositusten käsittelyssä ja panemaan täysimääräisesti täytäntöön äskettäin muutetun lainsäädännön asiaa koskevien EU:n sääntöjen mukaisesti;
39. palauttaa mieliin, että digitalisaatio tarjoaa merkittävät mahdollisuudet edistää oikeuden toteutumista sekä kitkeä rikollista toimintaa ja eturistiriitoja varallisuudesta ja

sidonnaisuuksista tehtävän ilmoituksen ja sen todentamisen avulla; kehottaa hallitusta toteuttamaan toimenpiteitä epävirallisen työn vähentämiseksi mahdollisuuksien mukaan;

40. kannustaa Albaniaa olemaan perustamatta järjestelmää, jossa kansalaisuus tarjotaan vastineeksi sijoituksista, sillä se voisi aiheuttaa vakavia turvallisuuteen, rahanpesuun, korruptioon ja veronkiertoon liittyviä riskejä;
41. pitää myönteisenä Yhdysvaltojen uudistettua rakentavaa sitoumusta Länsi-Balkanilla, muun muassa keskittymistä korruption torjuntaan; korostaa tässä yhteydessä Yhdysvaltojen presidentin asetusta seuraamusten määräämisestä henkilöille, jotka myötävaikuttavat Länsi-Balkanin epävakaiseen tilanteeseen, sekä Yhdysvaltojen toimia, jotka koskevat korruptioon syyllistyneitä henkilöjä ja yhteisöjä; kehottaa EU:ta arvioimaan perusteellisesti mahdollista liittymistä tällaisiin toimiin;
42. pitää myönteisinä meneillään olevia toimia, joiden on määrä johtaa systeemiin parannuksiin järjestäytyneen rikollisuuden, mukaan lukien ihmiskaupan, huumausaineiden, ampuma-aseiden ja kulttuuri- ja muiden tarvikkeiden salakuljetuksen sekä kyberrikollisuuden, väkivaltarikosten, ääriliikkeiden ja terrorismien torjunnassa; antaa tunnustusta meneillään olevasta kahdenvälisestä, alueellisesta ja kansainvälisestä yhteistyöstä kansainvälisten rikollisverkostojen purkamisessa muun muassa EU:n oikeus- ja sisäasiainvirastojen, kuten Europolin, Eurojustin ja Frontexin kanssa, yhteistyöstä, joka kattaa tehostetut toimet huumausaineiden ja laittomien aseiden tuotannon ja järjestyneen kaupan sekä ihmissalakuljetuksen torjumiseksi;
43. korostaa, että Albania on ainoa alueen maa, joka on allekirjoittanut yhteistyösopimuksia kaikkien EU:n oikeus- ja sisäasiainvirastojen kanssa ja että ensimmäinen täysimittainen yhteinen operaatio Euroopan raja- ja merivartioston (Frontex) kanssa EU:n ulkopuolella suoritettiin Kreikan ja Albanian välisellä rajalla toukokuussa 2019; antaa tunnustusta siitä, että Albania on sallinut EU:n jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisten ilmailun huumausaineiden tuotannon havaitsemiseksi; suosittaa, että Albania saattaa huumausaineiden lähtöaineita koskevan lain ajan tasalle;
44. ilmaisee huolensa ampuma-aseiden suuresta määrästä Albaniassa; korostaa tarvetta parantaa vakiomenettelyjä ja -mekanismeja pienaseiden ja kevyiden aseiden laittoman kaupan torjumiseksi sekä tehostaa niiden laittomaan kauppaan liittyvää tutkintaa ja syytteenpanoa;
45. korostaa, että Albanian osallistuminen Euroopan unionin ulkorajojen suojeluun ja rajat ylittävän rikollisuuden ehkäisemiseen on ratkaisevan tärkeää, ja sen on edelleen oltava ensisijaista ja se on toteutettava kunnioittaen kaikilta osin sovellettavissa kansainvälisissä ja alueellisissa laeissa ja periaatteissa vahvistettuja perusoikeuksia;
46. toteaa, että Länsi-Balkanin maat ovat yhä muuttoliikkeen kauttakulkukäytävä ja että pakolaisten, turvapaikanhakijoiden ja muuttajien laajamittainen liikkuminen asettaa haasteen alueelle ja EU:n jäsenvaltioille; panee merkille, että Albaniaan on edelleen tullut yhä enemmän lähinnä laittomia muuttajia, jotka ovat kauttakulkumatkalla; kehottaa tehostamaan toimia haavoittuvassa asemassa olevien muuttajien suojelemiseksi, myös ihmissalakuljetuksen ja erityisesti ilman huoltajaa olevien alaikäisten salakuljetuksen torjumiseksi; ottaa huomioon Albanian kansalaisten

perusteettomien turvapaikkahakemusten jatkuvan vähenemisen, joka edellyttää edelleen ponnisteluja Albanian viranomaisilta, ja viisumivapauden vertailuarvojen täyttymisen;

Sosiaalis-taloudelliset uudistukset

47. korostaa EU:n rahoituksen merkitystä maanjäristysten ja pandemian jälkeisen kestäväen elpymisen kannalta ja tukee meneillään olevia toimia Albanian demokraattisen, vihreän ja digitaalisen siirtymän edistämiseksi; suhtautuu myönteisesti EU:n tukeen jälleenrakentamiselle, mukaan lukien koulujen ja päiväkotien sekä kulttuuriperintökohteiden jälleenrakentaminen Together4Albania-lahjoittajakonferenssin päätösten mukaisesti marraskuussa 2019 tapahtuneen tuhoisan maanjäristyksen jälkeen; korostaa tarvetta lisätä EU:n tukea ja rahoitusta oikeusvaltioon liittyville parannuksille sekä kannustaa kestävä vihreää kasvua, biologista monimuotoisuutta, innovointia, kilpailukykyä, omistusoikeuksia ja väestön vähenemisen suunnan kääntämistä;
48. korostaa, että verojärjestelmän yksinkertaistaminen ja nykyaikaistaminen sekä veronkannon parantaminen helpottaisivat julkisten menojen hallintaa ja energian ja elintarvikkeiden hintojen nousuun liittyvää alijäämää;
49. korostaa, että hallinnon, avoimuuden, oikeusvarmuuden, osallisuuden ja työmarkkinaosapuolten välisen vuoropuhelun parantaminen on olennaisen tärkeää ulkomaisten suorien investointien kannustamiseksi ja ammattitaitoisten työntekijöiden pysyttämiseksi maassa; kehottaa ottamaan kansalaisyhteiskunnan ja muut asiaankuuluvat sidosryhmät merkityksellisesti mukaan politiikkatoimia koskevaan keskusteluun;
50. korostaa, että on tärkeää lisätä nuorten vaikutusmahdollisuuksia, ja panee tyytyväisenä merkille, että Tirana on nimetty Euroopan nuorisopääkaupungiksi 2022; painottaa Länsi-Balkanin ohjelman merkitystä tilaisuutena edistää Euroopan yhdentymisen arvoja ja hyviä naapuruussuhteita eri puolilta Eurooppaa kotoisin olevien nuorten keskuudessa ja samalla edistää kulttuurista ja kielellistä monimuotoisuutta;
51. kannustaa Albanian viranomaisia vähentämään köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen riskiä parantamalla sosiaali-, koulutus- ja terveydenhuoltopalvelujen saantia erityisesti epäedullisessa asemassa olevien väestöryhmien, kuten romanien ja ”egyptiläisten” yhteisöjen, vähemmistöryhmien, vammaisten henkilöiden ja vähävaraisten, osalta; kehottaa määrittämään vähimmäiselintason keinona vähentää köyhyysriskiä; pitää valitettavana, että vuonna 2021 koulutukseen kohdennettiin vain 2,7 prosenttia Albanian BKT:stä; kehottaa lisäämään investointeja koulutusjärjestelmän nykyaikaistamiseen ja varmistamaan sen laadun ja osallistavuuden;
52. kehottaa Albaniaa lisäämään sukupuolten tasa-arvoon ja naisten oikeuksiin tähtääviä toimia muun muassa asettamalla etusijalle sukupuolten tasa-arvon valtavirtaistamisen ja yhteistyön lisäämisen kansalaisyhteiskunnan ja erityisesti naisjärjestöjen kanssa; kehottaa Albanian lainsäätäjiä toteuttamaan toimia, joilla varmistetaan naisten riittävä edustus kaikissa päätöksentekotehtävissä, ja puuttumaan edelleen naisten työelämäoikeuksien täytäntöönpanon puutteeseen, sukupuolistereotypioihin, sukupuolten väliseen epätasapainoon ja sukupuolten välisiin palkkaeroihin työvoimassa; suhtautuu tältä osin myönteisesti siihen, että nykyisessä hallituksessa on ensimmäistä

kertaa naisenemmistö; viittaa merkittäviin sukupuolieroihin osallistumisessa ja työn laadussa, seksuaalista häirintää työpaikalla koskevien toimien riittämättömyyteen, äitiyslomaan liittyvien säännösten syrjivyyteen sekä lastenhoidon ja esikoulukapasiteetin puutteeseen;

53. tunnustaa IPA III-välineen ja Länsi-Balkania koskevan talous- ja investointisuunnitelman merkityksen uudistusprosessin, kestävien yhteyksien, inhimillisen pääoman, kilpailukyvyn ja osallistavan kasvun tukemisessa sekä alueellisen ja rajat ylittävän yhteistyön vahvistamisessa; korostaa, että kaikkien investointien on oltava sopusoinnussa Pariisin sopimuksen ja EU:n hiilestä irtautumista koskevien tavoitteiden kanssa;
54. muistuttaa, että IPA III-välineessä asetetaan tiukkoja ehtoja, että rahoitusta on mukautettava tai se on jopa keskeytettävä, jos perusasioiden, erityisesti oikeusvaltioperiaatteen ja perusoikeuksien, mukaan lukien korruption ja järjestäytyneen rikollisuuden torjunta, sekä tiedotusvälineiden vapauden alalla tapahtuu merkittävää taantumista tai jos edistyminen keskeytyy pysyvästi; korostaa, että on EU:n omien turvallisuusasetusten mukaista ja EU:n vastuulla taata, että EU:n varoista ei aiheudu haittaa siten, että niillä lisätään korruptiota; kehottaa tässä yhteydessä EU:ta ja Länsi-Balkanin maita tehostamaan rajat ylittävää oikeudellista yhteistyötä ja luomaan puitteet tehokkaalle yhteistyölle Euroopan syyttäjänviraston kanssa erityisesti IPA III -varojen alalla;
55. korostaa, että EU:n rahoituksen näkyvyyttä ja siihen liittyvää tiedottamista on parannettava Albaniassa; muistuttaa tässä yhteydessä EU:n Länsi-Balkanille antamasta merkittävästä tuesta covid-19-pandemian torjumiseksi ja siitä johtuvien taloudellisten seurausten hillitsemiseksi;

Ympäristö, energia ja liikenne

56. vaatii viranomaisia tehostamaan toimenpiteitä, jotka koskevat biologista monimuotoisuutta, veden, ilman ja ilmaston suojelua sekä alueellista jätehuoltoa, muun muassa kattavien ympäristövaikutustenarviointien ja strategisten vaikutustenarviointien, asianmukaisten julkisten kuulemisten, menettelyjen avoimuuden kaikilla ekologisesti herkillä aloilla ja ympäristörikoksiin liittyvän kurinalaisen syytteenpanon avulla;
57. suhtautuu myönteisesti Vjosa-joen nimeämiseen luonnonpuistoksi⁸ ja kehottaa Albanian viranomaisia perustamaan mahdollisimman pian Vjosan kansallispuiston⁹, joka ulottuu koko joen pituudelle, mukaan lukien sen vapaasti virtaavat sivujoet;
58. ilmaisee huolensa suojelualueiden verkoston kartan tarkistamisen johdosta ja toteaa, että sen ei pitäisi edistää ympäristön pilaantumista Albanian uhanalaisilla ja biologisesti monimuotoisilla rannikko- ja kosteikkoalueilla;

⁸ Määritelty luokkaan IV: Kansainvälisen luonnonsuojeluliiton (IUCN) luontotyyppien/lajien hoitoalue.

⁹ IUCN:n luokka II: Kansallispuisto.

59. kehottaa viranomaisia asettamaan etusijalle ilman pilaantumista, melusaastetta ja pintaveden laatua koskevan seurannan ja vuosittaisen raportoinnin; toteaa, että on tarpeen tiedottaa väestölle säännöllisesti ympäristön pilaantumisen tilasta;
60. kehottaa tarkistamaan vuosia 2018–2035 koskevaa kansallista jätehuoltostrategiaa keskittymällä kehittyneimpiin kierrätysmenetelmiin EU:n standardien mukaisesti; korostaa tarvetta käyttää nykyaikaista suodatinteknologiaa polttolaitoksissa, kunnes käytössä on täydellinen kierrätysstrategia, jotta vähennetään terveydelle ja ympäristölle aiheutuvia vaaroja;
61. kehottaa toteuttamaan lisätoimia maatalouden ja maaseudun kehittämisen alalla muun muassa luomalla vakaan järjestelmän maaseutualueiden eri eturyhmien kuulemista varten; korostaa tarvetta kehittää nykyaikaista, ekologista ja ilmastoystävällistä pienviljelyä ja keskisuurta viljelyä, jolla varmistetaan viljelijöiden toimeentulo ja Albanian luonnonvarojen suojelu sekä biologinen monimuotoisuus;
62. kehottaa Albanian viranomaisia edistämään Länsi-Balkanin vihreän toimintaohjelman täytäntöönpanoa ottaen huomioon Euroopan vihreän kehityksen ohjelman painopisteet ja Brdon julistus, joka hyväksyttiin EU:n ja Länsi-Balkanin huippukokouksessa Brdo pri Kranjussa 6. lokakuuta 2021;
63. muistuttaa, että tarvitaan oleellisia toimia energihuollon ja liikenteen tehokkuuteen, turvallisuuteen, monipuolistamiseen ja vihertymiseen liittyvien tavoitteiden toteuttamiseksi panemalla täytäntöön ilmastolaki¹⁰, kehittämällä hiilen hinnoitteluvälineitä ja puuttamalla energiaköyhyyteen; muistuttaa, että on lisättävä vesivoiman ekologista kestävyyttä, minimoitava sen kielteiset vaikutukset ja lopetettava sen kehittäminen suojelualueilla;
64. pitää myönteisenä 3,2 miljardin euron investointipaketin käyttöönottoa osana Länsi-Balkania koskevaa EU:n talous- ja investointisuunnitelmaa ja korostaa näiden investointien roolia muutosvoimana; toteaa tyytyväisenä, että yksi rahoitetuista hankkeista koskee Albanian ensimmäistä kelluvaa aurinkovoimalaa, joka sijaitsee Vau i Dejësin tekojärvessä; vahvistaa uudelleen tulevan Tirana–Podgorica-rautatieteyhteyden, Elbasan–Bitola-sähköyhdysjohdon ja Fier–Vlora-kaasuputken roolia alueellisten ja Euroopan laajuisten yhteyksien kohentamisen kannalta; suhtautuu myönteisesti Pohjois-Makedonian ja Albanian sähkönsiirtojärjestelmien yhdysjohtoa koskevien töiden aloittamiseen; muistuttaa, että infrastruktuurihankkeiden, myös Durrësin satamassa, on oltava vakautus- ja assosiaatiosopimukseen sisältyvien julkisia hankintoja koskevien EU:n normien mukaisia;
65. suhtautuu myönteisesti verkkovierailumaksujen poistamiseen kuuden Länsi-Balkanin valtion välillä; kehottaa kaikkia asianomaisia osapuolia neuvottelemaan suunnitelman, joka johtaisi verkkovierailumaksujen lopulliseen poistamiseen Albanian ja EU:n jäsenvaltioiden välillä;

Ulkopolitiikka ja turvallisuusasiat

¹⁰ EUVL L 243, 9.7.2021, s. 1.

66. kiittää siitä, että Albania on edelleen luotettava ja sitoutunut ulkopolitiikan kumppani, joka toimii täysin EU:n ulko-, turvallisuus- ja puolustuspolitiikan periaatteiden mukaisesti ja osallistuu aktiivisesti EU:n kriisinhallintatehtäviin ja -operaatioihin;
67. antaa tunnustusta Albanian voimakkaalle reaktiolle ja nopealle mukautumiselle EU:n toimiin Venäjään ja sen poliittiseen johtoon kohdistetuissa pakotteissa sen Ukrainaa vastaan kohdistaman hyökkäyksen johdosta, mukaan lukien ilmatilaan pääsyn epääminen; suhtautuu myönteisesti sen jatkuvaan täydelliseen mukautumiseen EU:n rajoittaviin toimenpiteisiin;
68. korostaa, että Naton jäsenvaltiona Albanian osallistuminen EU:n ulkorajojen suojeluun on ratkaisevan tärkeää, ja kehottaa EU:ta tehostamaan tukeaan alueen rajavalvonnalle;
69. kiittää maan sitoutumisesta solidaarisuuteen ja monenvälisyyteen, myös sen toimiessa YK:n turvallisuusneuvoston jäsenenä vuosina 2022–2023;
70. kehottaa EU:ta arvioimaan kriittisesti historiallisesti merkittäviä turvallisuusvaikutuksia Euroopan mantereen ja Länsi-Balkanin vakauteen ja yhtenäisyyteen Venäjän hyökättyä Ukrainaan; kehottaa jäsenvaltioita osoittamaan Euroopan yhtenäisyyden aloittamalla virallisesti liittymisneuvottelut Pohjois-Makedonian ja Albanian kanssa, ottaen huomioon sekä geopoliittiset vaikutukset että virallisten kriteerien täyttämisen;
71. palauttaa mieliin, että vahingoittamistarkoituksissa toimivat ulkomaiset toimijat käyttävät yleensä hyväkseen etnisiä jännitteitä Länsi-Balkanilla, myös Albaniassa, myös testatakseen tiedon manipulointia ja hybridisodankäyntitekniikoita, joiden tarkoituksena on heikentää EU:ta; suosittelee, että EU ja Albania vaihtavat edelleen parhaita käytäntöjä ja koordinoivat toimia, jotka koskevat ulkomaista sekaantumista ja disinformaatiota; korostaa, että EU:n ja Yhdysvaltojen on vahvistettava kumppanuuttaan ja koordinoituaan Länsi-Balkanilla;
72. kehottaa Albanian hallitusta edistämään edelleen hyviä naapuruussuhteita ja tehostamaan osallistavaa alueellista yhdentymistä, jolla luodaan tasavertainen yhteistyö kaikkien kuuden maan kesken, ja vahvistamaan edelleen yhdenmukaistamista EU:n normien ja unionin säännösten kanssa panemalla täytäntöön ja kehittämällä yhteisiä alueellisia markkinoita ja siten tukeutumalla Länsi-Balkanin alueellisen talousalueen saavutuksiin alueellisten yhteyksien ja yhdentymisen parantamisessa; pitää myönteisenä, että Albania on hyväksynyt Keski-Euroopan vapaakauppasopimuksen lisäpöytäkirjoja;
 - o
 - o o
73. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman Eurooppa-neuvoston puheenjohtajalle, neuvostolle, komissiolle, komission varapuheenjohtajalle / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkealle edustajalle, jäsenvaltioiden hallituksille ja parlamenteille sekä Albanian tasavallan presidentille, hallitukselle ja parlamentille.

**TIEDOT HYVÄKSYMISESTÄ
ASIASTA VASTAAVASSA VALIOKUNNASSA**

Hyväksytty (pvä)	20.4.2022
Lopullisen äänestyksen tulos	+: 66 -: 4 0: 3
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet jäsenet	Alviina Alametsä, Alexander Alexandrov Yordanov, Maria Arena, Petras Auštrevičius, Traian Băsescu, Anna Bonfrisco, Reinhard Bütikofer, Fabio Massimo Castaldo, Susanna Ceccardi, Włodzimierz Cimoszewicz, Katalin Cseh, Tanja Fajon, Anna Fotyga, Michael Gahler, Giorgos Georgiou, Sunčana Glavak, Raphaël Glucksmann, Klemen Grošelj, Bernard Guetta, Sandra Kalniete, Karol Karski, Stelios Kouloglou, Andrius Kubilius, Ilhan Kyuchyuk, Jean-Lin Lacapelle, David Lega, Miriam Lexmann, Nathalie Loiseau, Leopoldo López Gil, Antonio López-Istúriz White, Claudiu Manda, Lukas Mandl, Thierry Mariani, Pedro Marques, David McAllister, Vangelis Meimarakis, Sven Mikser, Francisco José Millán Mon, Javier Nart, Gheorghe-Vlad Nistor, Urmas Paet, Demetris Papadakis, Kostas Papadakis, Tonino Picula, Manu Pineda, Giuliano Pisapia, Thijs Reuten, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos, Jacek Saryusz-Wolski, Mounir Satouri, Andreas Schieder, Radosław Sikorski, Jordi Solé, Sergei Stanishev, Tineke Strik, Dominik Tarczyński, Hermann Tertsch, Dragoș Tudorache, Hilde Vautmans, Harald Vilimsky, Idoia Villanueva Ruiz, Viola Von Cramon-Taubadel, Thomas Waitz, Witold Jan Waszczykowski, Isabel Wiseler-Lima, Salima Yenbou, Željana Zovko
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet varajäsenet	Corina Crețu, Angel Dzhambazki, Markéta Gregorová, Marisa Matias, Christian Sagartz

**LOPULLINEN ÄÄNESTYS NIMENHUUTOÄÄNESTYKSENÄ
ASIASTA VASTAAVASSA VALIOKUNNASSA**

66	+
ECR	Angel Dzhambazki, Anna Fotyga, Karol Karski, Jacek Saryusz-Wolski, Dominik Tarczyński, Hermann Tertsch, Witold Jan Waszczykowski
ID	Anna Bonfrisco, Susanna Ceccardi
NI	Fabio Massimo Castaldo
PPE	Alexander Alexandrov Yordanov, Traian Băsescu, Michael Gahler, Sunčana Glavak, Sandra Kalniete, Andrius Kubilius, David Lega, Miriam Lexmann, Leopoldo López Gil, Antonio López-Istúriz White, David McAllister, Lukas Mandl, Vangelis Meimarakis, Francisco José Millán Mon, Gheorghe-Vlad Nistor, Christian Sagartz, Radosław Sikorski, Isabel Wiseler-Lima, Željana Zovko
Renew	Petras Auštrevičius, Katalin Cseh, Klemen Grošelj, Bernard Guetta, Ilhan Kyuchyuk, Nathalie Loiseau, Javier Nart, Urmas Paet, Dragoș Tudorache, Hilde Vautmans, Salima Yenbou
S&D	Maria Arena, Włodzimierz Cimoszewicz, Corina Crețu, Tanja Fajon, Raphaël Glucksmann, Claudiu Manda, Pedro Marques, Sven Mikser, Demetris Papadakis, Tonino Picula, Giuliano Pisapia, Thijs Reuten, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos, Andreas Schieder, Sergei Stanishev
The Left	Stelios Kouloglou, Marisa Matias, Idoia Villanueva Ruiz
Verts/ALE	Alviina Alametsä, Reinhard Bütikofer, Markéta Gregorová, Mounir Satouri, Jordi Solé, Tineke Strik, Thomas Waitz

4	-
ID	Jean-Lin Lacapelle, Thierry Mariani, Harald Vilimsky
NI	Kostas Papadakis

3	0
The Left	Giorgos Georgiou, Manu Pineda
Verts/ALE	Viola Von Cramon-Taubadel

Symbolien selitys:

+ : puolesta

- : vastaan

0 : tyhjää